

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ

СИЛАБУС

дисципліни

другого (магістерського) рівня вищої освіти

ступінь вищої освіти - Магістр

галузь знань 22 Охорона здоров'я

спеціальності 227 Фізична терапія та ерготерапія

спеціалізація: - 227.1 Фізична терапія та 227.2 Ерготерапія

Львів 2019

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ»

Назва курсу	<i>Методи обстеження у фізичній терапії</i>
Адреса викладання курсу	ЛДУФК імені Івана Боберського, вул. Дудаєва, 8
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет фізичної терапії та ерготерапії, кафедра фізичної терапії та ерготерапії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	22 – охорона здоров'я, спеціальність 227 – фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Кількість кредитів	3 – 120 год., із них 40 аудиторних: 10 годин лекцій, 30 годин практичних занять і 80 години самостійної роботи
Формат курсу	очний
Рік підготовки	- 1, семестр - 1
Компонент освітньої програми	нормативний
Дні занять	відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю)
Мова викладання	українська
Форма контролю	іспит
Викладачі курсу	Доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії, к.н.ф.в.і с., Бас Ольга Андріївна
Контактна інформація викладачів	bas_olia@ukr.net тел. сл.: (032)276-89-85; (032)261-19-37
Сторінка курсу	

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Опис дисципліни

Сучасний стан вимагає високої професійної підготовленості фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Дисципліна спрямована на формування загальних та професійних компетенцій, визначених навчальною та професійною програмою, зокрема, здатність аналізувати медичні, соціальні та особисті проблеми на основі біопсихосоціальної моделі інвалідності; розуміння складних патологічних процесів і порушень, які можна виправити засобами фізичної терапії.

Курс вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методи обстеження у фізичній терапії» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки *магістр* спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Мета курсу – ознайомити студентів з методами досліджень різних систем організму людини (серцево-судинної, нервової, нервово-м'язової, дихальної тощо), які використовуються у практиці фізичного терапевта, з різноманітними методами дослідження його функціонального стану та основними принципами організації і проведення занять з фізичної терапії.

Завдання курсу – навчитись формувати реабілітаційний діагноз, освоїти методи оперативного та поточного контролю за станом пацієнта, вивчити методику проведення досліджень основних систем організму, вивчити особливості інтерпретації основних показників та результатів обстежень, навчитися проводити функціональні проби, тести для дослідження опорно-рухового апарату, дихальної, серцево-судинної та нервової систем, а також навчитися застосовувати клінічні інструменти в практиці фізичного терапевта залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

Об'єктом дослідження - є відомості про методи обстеження та оціночні клінічні інструменти, які використовуються фізичними терапевтами у практичній діяльності.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. <i>Знати:</i>
	разом	л.	пр.	с.р.	
Тема 1 Реабілітаційний діагноз в клінічній практиці фізичного терапевта	16	2	4	10	<ul style="list-style-type: none"> - Складові клінічної діяльності фізичного терапевта: обстеження, оцінка, постановка реабілітаційного діагнозу, прогноз і безпосередньо реабілітаційне втручання. - Проблема постановки реабілітаційного діагнозу на основі міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я. - Оціночні шкали та опитувальники в

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

					реабілітаційній практиці
Тема 2. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями опорно-рухового апарату.	20	2	8	10	<ul style="list-style-type: none"> - Реабілітаційне обстеження опорно-рухового апарату, особливості та етапи проведення - Спостереження, та його складові в реабілітаційному обстеженні - Суб'єктивне оцінювання та його складові в реабілітаційному обстеженні - Об'єктивне оцінювання та його складові в реабілітаційному обстеженні
Тема 3. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями ДС та ССС.	16	2	4	10	<ul style="list-style-type: none"> - Загальноприйняті методи контролю показників серцево-судинної та дихальної систем. - Сучасні діагностичні тести та шкали для контролю за станом пацієнта та впливом фізичних навантажень на організм.
Тема 4. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами неврологічного профілю.	20	2	8	10	<ul style="list-style-type: none"> - Дизайн реабілітаційного обстеження неврологічних пацієнтів - Складові реабілітаційного обстеження неврологічних пацієнтів
Тема 5. Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами різної нозологічної приналежності.	48	2	6	40	<ul style="list-style-type: none"> - Реабілітаційне обстеження пацієнтів з онкодіагнозом - Реабілітаційне обстеження пацієнтів літнього віку
Усього:	120	10	30	80	

Очікувані результати навчання

Після завершення цього курсу студент буде вміти :	Компетентності
<ul style="list-style-type: none"> Г провести загальне обстеження хворого за допомогою основних методів дослідження, що включають збір анамнезу, огляд, пальпація; □ провести загальне та 	<p>ЗК 1. Здатність до аналізу медичних, соціальних та особистісних проблем на основі біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності (МКФ).</p> <p>ЗК 2. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати проблеми пацієнта/клієнта, застосовуючи у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.</p> <p>ЗК 3. Здатність оцінювати, критично обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.</p>

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein 3

спеціальне обстеження для оцінки стану опорно- рухового апарату;

□ провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану дихальної системи;

□ провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану серцево- судинної системи;

□ провести загальне та спеціальне обстеження для оцінки стану нервової системи;

□ оперативно підібрати функціональні тести та клінічні інструменти залежно від нозологічної приналежності пацієнта.

ЗК 6. Здатність працювати автономно, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.

ЗК 7. Здатність ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди.

ЗК 8. Здатність до ефективного письмового та усного професійного міжособистісного спілкування з клієнтами, членами мультидисциплінарної команди, фахівцями охорони здоров'я, соціальної та освітньої галузей.

ЗК 9. Здатність адаптуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди.

ЗК 11. Здатність керувати, мотивувати людей рухатися до спільної мети, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність діяти згідно професійного Етичного Кодексу фізичного терапевта або ерготерапевта та цінувати індивідуальні та культурні відмінності між пацієнтами/клієнтами, членами мультидисциплінарної команди.

Фізичний терапевт повинен мати:

СК 01. Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії.

СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування.

СК 04. Здатність аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію.

СК 05. Здатність обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.

СК 07. Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії.

СК 08. Здатність визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта.

СК 09. Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами

СК 10. Здатність до ведення фахової документації.

Програмні результати навчання

ПР 01. Демонструвати знання біопсихосоціальної моделі обмежень життєдіяльності та уміння аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта

ПР 02. Демонструвати вміння аналізувати, вибирати і

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

	<p>тракувати отриману від колег інформацію:</p> <p>ПР 04. Демонструвати здатність знаходити, вибирати, оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності:</p> <p>ПР 05. Демонструвати вміння визначати функціональний стан осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.</p> <p>ПР 06. Проводити опитування пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі:</p> <p>ПР 07. Демонструвати вміння визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини.</p> <p>ПР 08. Демонструвати вміння виконувати обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій</p> <p>ПР 14. Демонструвати вміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії:</p> <p>ПР 15. Демонструвати вміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.</p>
--	---

Пререквізити

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з анатомії та фізіології людини, патологічної анатомії, патологічної фізіології, пропедевтики та семіотики внутрішніх захворювань, а також з теорії та методики фізичного виховання, кінезіології, біомеханіки тощо.

Навчальні методи та техніки

Під час викладання курсу будуть використовуватися лекції, методичні розробки, презентації (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, розв'язування ситуаційних задач, дискусія, колаборативне навчання, практико-орієнтоване навчання.

Необхідне обладнання

персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми і операційні системи, проектор, простір реабілітаційних відділень та кабінетів, приладдя для реабілітаційного обстеження різних систем, кушетки, каремати тощо.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування:

- відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали;

- за наявності об'єктивних причин (напр.: хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт і складання заліків, іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Умови допуску до підсумкового контролю:

- відвідування (або відпрацювання) усіх занять;

- наявність конспекту результатів роботи на практичних заняттях чи самопідготовки;

- активна участь у практичних заняттях (відповіді на запитання, доповнення);

- вчасне виконання домашніх завдань з самостійної роботи;

- складання підсумкових тестів за змістовним модулем.

Умови щодо дедлайнів та перескладання:

- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів);

- перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (напр.: хвороба, участь у змаганнях, конференціях тощо) і оцінюється без зниження оцінки.

Критерії оцінювання

Навчальний матеріал з дисципліни «*Методи обстеження у фізичній терапії*» має модуль, який розподілений на три змістових модулі. Контроль засвоєння матеріалу включає поточний (контрольні роботи за трьома змістовими модулями та практичні роботи до кожного модулю: — разом 50 балів та **підсумковий контроль** – іспит (X семестр – денна форма; X семестр – заочна форма навчання) 50 балів. Сумарна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 2	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	50	100
18	16	16		
Максимальна сума балів, отримана за модулі (1/2 балів упродовж семестру)		Максимальна сума балів за результатами відповіді під час екзамену		Максимальна сума балів
50		50		100

Порядок оцінювання результатів навчання

Змістовий модуль 1. Реабілітаційний діагноз в клінічній практиці фізичного терапевта. Методи оперативного і поточного контролю за станом пацієнта. Загальні та спеціальні методи дослідження опорно рухового апарату				
	Назва завдання	Характеристика	Кількість балів	Термін виконання
1.	Ознайомлення з методами реабілітаційного обстеження опорно рухового апарату.	Особливостями постановки реабілітаційного діагнозу та загальними методами обстеження в фізичній терапії. Ознайомити із основними методами дослідження опорно-рухового апарату, тестами для оцінки порушення повсякденної життєдіяльності, соціальних порушень та оцінки якості життя.	3 <i>практичні заняття</i> , за кожне бали 0 балів – студент відсутній на занятті та не виконав роботу 1 бал - студент присутній на занятті, проте не виконав роботу 2 бали - студент відсутній на занятті з поважної причини, проте виконав роботу 3 бали - студент присутній на занятті та виконав роботу. <i>Контрольна робота - 9 балів</i> <u>Можливо набрати всього -18</u>	На практичних заняттях

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

Змістовий модуль 2. Загальні та спеціальні методи дослідження дихальної, серцево-судинної та нервової систем				
2	Ознайомлення з методами реабілітаційного обстеження дихальної, серцево-судинної та нервової систем.	<i>Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами з порушеннями діяльності дихальної та серцево-судинної системи, при інсульті, черепно-мозковій та спинно-мозковій травмі</i>	3 <i>практичні заняття</i> за кожне бали 0 балів – студент відсутній на занятті та не виконав роботу 1 бал - студент присутній на занятті, проте не виконав роботу 2 бали - студент відсутній на занятті з поважної причини, проте виконав роботу 3 бали - студент присутній на занятті та виконав роботу. <i>Контрольна робота</i> 10 балів <u>Можливо набрати всього -16</u>	На практичних заняттях
Змістовий модуль 3. Загальні та спеціальні методи дослідження в практиці фізичного терапевта залежно від нозологічної приналежності пацієнта.				
3.	Ознайомлення з методами реабілітаційного обстеження показників функціонального стану, життєвоважливих показників, психоемоційних особливостей та якості життя пацієнта залежно від нозології та віку.	<i>Методи обстеження та клінічні інструменти при роботі з пацієнтами педіатричного профілю, онкологічного профілю, геронтологічного та геріатричного профілю.</i>	3 <i>практичні заняття</i> за кожне бали 0 балів – студент відсутній на занятті та не виконав роботу 1 бал - студент присутній на занятті, проте не виконав роботу 2 бали - студент відсутній на занятті з поважної причини, проте виконав роботу 3 бали - студент присутній на	На практичних заняттях

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

			занятті та виконав роботу. <i>Контрольна робота</i> 7 балів <u>Можливо набрати всього -16</u>	
Підсумковий іспит. Методи обстеження у фізичній терапії				
4	Складання письмового іспиту	Магістр повинен знати ☐ що таке реабілітаційний діагноз, та як його формувати ☐ загальні та спеціальні методи дослідження у фізичній терапії. ☐ основні методи дослідження опорно-рухового апарату, серцево-судинної, дихальної, нервової систем. ☐ спеціальні методи дослідження залежно від нозологічної приналежності пацієнта.	0-50	На іспиті згідно розкладу

Загальну суму балів за теоретичну і практичну частини іспиту переводимо в оцінки чотирибальної шкали за таким принципом:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
68-74	D	
61-67	E	задовільно
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Іспит студент отримує на підставі результатів виконання ним усіх видів робіт на практичних заняттях та контрольних замірів протягом семестру.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

Рекомендована література

1. Ansari, N. N., Naghdi, S., et al. (2009). "Assessing the reliability of the Modified Modified Ashworth Scale between two physiotherapists in adult patients with hemiplegia." *NeuroRehabilitation* 25(4): 235-240.
2. Bickley LS, Szilagyι PG. *Bates' Guide to Physical Examination and History Taking*. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2003.
3. *Fundamentals of Neurology An Illustrated Guide* Mark Mumenthaler, Heinrich Mattle, 2006 Thieme, 306 p.
4. Hislop HJ, Montgomery J. Daniels and Worthingham's *Muscle Testing: Techniques of Manual Examination*. 8th ed. Philadelphia, PA: Saunders; 2007.
5. *International classification of functioning, disability and health: ICF*. Geneva, World Health Organization, 2001, 300 pages.
6. *Lymphedema Management: The Comprehensive Guide for Practitioners* 3rd edition Edition by Joachim Ernst Zuther , Steve Norton. - 392 pages.
7. Norkin CC, White DJ. *Measurement of Joint Motion: A Guide to Goniometry*. Philadelphia: FA Davis, 2003.
8. *Orthopedic Physical Assessment* 6th Edition by David J. Magee , 2014. - 1184 pages.
9. *Pathology and Intervention in Musculoskeletal Rehabilitation (Musculoskeletal Rehabilitation 2nd Edition / by David J. Magee, James E. Zachazewski, William S. Quillen, and Robert C. Manske, 2016. - 1240 pages.*
10. *Pulmonary Function Tests / Harpreet Ranu, Michael Wilde, Brendan Madden // Ulster Med J., 2011- № 80(2). – P. 84–90.*
11. *Sports Injury Assessment and Rehabilitation* by David Reid Hardcover, 1992. - 1270 pages.
12. *Vitor Quality of Life Scale for the Elderly: evidence of validity and reliability* José Vitor da Silva and Makilim Nunes Baptista¹ da Silva and Baptista SpringerPlus (2016) 5:1450.
13. *Wall and Melzack's Textbook of Pain // 5 th Edition. – Elsevier Churchill Livingstone. – 2005. – 1239 p.*
14. *Wieland D., Hirth V. Comprehensive Geriatric Assessment // Cancer Control. – 2003. – Vol. 10, №. 6. – P. 454–462.*
15. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Л., 2008. - Вип. 12, т. 3. - С. 22 - 25. Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/16010>
16. Белова А. Н. Щепетова О. Н. Шкали, тести, та опитувальники в медичній реабілітації // Москва: „Антидор”, 2002. С. 27.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

17. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц. - М.: Медицинская литература, 2007. — 320 с.
18. Виленский Б.С. Инсульт: профилактика, диагностика, лечение. СПб.: Искусство России, 1999. – 336 с.
19. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія / Андрій Герцик. - Львів : ЛДУФК, 2018. - 388 с. Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/19677>
20. Двигательная реабилитация при нарушениях осанки и сколиозе : учебн.-метод. реком. / авт.-сост. Л. А. Скиндер, А. Н. Герасевич ; под ред. А.Н. Герасевича. – Брест :БрГУ им. А.С. Пушкина, 2006. – 36 с.
21. Застосування моделі міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у фізичній терапії осіб після перенесеного мозкового інсульту Віра Рокошевська, Богдан Крук. - Сучасні тенденції у практиці і освіті з фізичної терапії. – 2016, С. 50-52
22. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. - 2018. - № 2(84). - С. 29-35. - Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15937>
23. Маркс В.О. Ортопедическая диагностика. - Минск, 1978. - 508с.
24. Новик А. А., Ионова Т. И. Руководство по исследованию качества жизни в медицине. — 2-е изд./Под ред. акад. РАМН Ю.Л.Шевченко. — М., 2007. — 320 с
25. Реабилитация детей с ДЦП / [Е. В. Семёнова, Е. В. Клочкова, А. Е. Коршикова-Морозова та ін.]. – Москва: Лента Книга, 2018. – 584 с.
26. Руководство по геронтологии/Под ред. академика РАМН В. Н. Шабалина. — М., 2005. –800 с.
27. Therapeutic exercise: foundations and techniques / Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby; illustrations by Jerry L. Kisner.—4th ed.91 p.
28. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталя Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с. Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/13496>
29. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Л., 2009. - Вип. 13, т. 3. - С. 171 - 175. Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/2219>

Допоміжна

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

REHAB

1. Barbano RL. Handbook of Manual Muscle Testing Neurology. 2000. p. 1211.
2. Curtis C, Stephens D, Clarke HM, Andrews D. The active movement scale: an evaluative tool for infants with obstetrical brachial plexus palsy. J Hand Surg Am. 2002;27:470-478.
3. E. Ashby, M. P. W. Grocott, F. S. Haddad Outcome measures for orthopaedic interventions on the hip VOL. 90-B, No. 5, MAY 2008 545-549
4. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, , Thomas J. Schmitz, , 2016. - 384 pages
5. Kisner, Carolyn. Therapeutic exercise : foundations and techniques / Carolyn Kisner, Lynn Allen Colby. — 6th ed. 1050 p. ;
6. Mahoney K, Hunt A, Daley D, Sims S, Adams R. Inter-tester reliability and precision of manual muscle testing and hand-held dynamometry in lower limb muscles of children with spina bifida. Phys Occup Ther Pediatr. 2009;29:44-59
7. Musculoskeletal Examination, 3rd Edition Jeffrey Gross, Joseph Fetto, Elaine Rosen, Wiley-Blackwell 2011, 472 Pages
8. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, , Linda G. Monroe, 2007. - 1120 pages
9. Physical Rehabilitation: Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention by Michelle H. Cameron MD PT (Author, Editor), Linda Monroe MPT OCS (Author, Editor) 1120 pages
10. Raat H., Mangunkusumo R., Landgraf J. et al. Feasibility, reliability, and validity of adolescent health status measurement by the Child Health Questionnaire Child Form (CHQ-CF): internet administration compared with the standard paper version. Quality Life Res 2007; 16: 675–685.
11. Sandqvist G., Eklund M. Validity of HAMIS: a test of hand mobility in scleroderma. Arthritis Care Res 2000; 13: 382–7
12. Special Tests in Musculoskeletal Examination: An evidence-based guide for clinicians, 1e 2010
13. Therapeutic exercise for physical therapist assistants / [edited by] William Bandy, Barbara Sanders ; photography by Michael A. Morris. — 2nd ed. 476 p.
14. Алгоритм реабілітаційного обстеження дітей з бронхо-легеневими захворюваннями Н Івасик - Слобожанський науково-спортивний вісник, 2016 4 (54), С. 42-46
15. Аронов Д. М. Функциональные пробы в кардиологии / Д. М. Аронов, В. П. Лупанов. – М.: МЕДпресс - информ, 2007. – 328 с.
16. Бас О. Визначення якості життя хворих після мастектомії /Ольга Бас//Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

РЕНАВ

спорту.-Львів, 2006.-Вип. 10, т. 4, кн. 2.-С. 9-14. Режим доступу :
<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15602>

17. Боль в плече: патогенез, диагностика, лечение / В.А.Широков. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : МЕДпресс-информ, 2012. – 240 с. : ил.

18. Демиденко Т.Д. Реабилитация при цереброваскулярной патологии. – Л.: Медицина, 1989. – 208с.:ил.

19. Єфімова С. Функціональні легеневі тести в дітей. Динаміка показників функції зовнішнього дихання залежно від періоду загострення бронхіальної астми в дітей /Світлана Єфімова, Олена Тарасюк // Спортивна наука України, 2014. - №4 (61). - С. 3-11.

20. Зайков СВ. Пикфлоуметрия при обструктивных заболеваниях легких.— Киев, 1998.—16 с

21. Інструментальні методи дослідження функції зовнішнього дихання при захворюваннях бронхо-легеневої системи (Метод рекомендації) /Ю.М. Мостовий, Т.В. Константинович-Чічірельо, О. М. Колошко, Л.В.Распутіна; Вінниц. держ. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. К а ф . пропедевтики внутр. хвороб.— Вінниця , 2000 . — 36 с.

22. Казарезов М.П. Контрактуры. М. 2002.-255с.

23. Кашуба В.А. Биомеханика осанки. К. - 2002. - 278с.

24. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Копаниця О.В., МалхазовО.Р. Збірник методик для діагностики психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до діяльності у складі миротворчих підрозділів: Методичний посібник. – К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2011. – 281 с.

25. Крись-Пугач А.П. з співавт. Обстеження та діагностика опорно-рухових розладів у дітей .Київ-Хмельн. - 2002. – 216 с.

26. Левин О.С. Алгоритмы диагностики и лечения деменции. – М.:Медпресс-информ, 2012. – 192 с.

27. Мелёхин А.И. Алгоритм комплексной гериатрической оценки состояния здоровья в пожилом и старческом возрасте // Клиническая и медицинская психология: исследования, обучение, практика: электрон. науч. журн. – 2016. – N 3 (13) [Электронный ресурс]. – URL: <http://medpsy.ru/climp>

28. Методи обстеження осіб з хреботно-спинномозковою травмою в післяопераційний період Крук Б. Р. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. 2003. - С.301–302.

29. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / перекл. з англ. Окамото Г. - Л. : Галицька видавнича спілка, 2002. - 294 с.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

30. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.

31. Подчуфарова Е.В., Н.Н. Яхно. Боль в спине (монография). - Москва: «ГОЭТАР-Медиа», 2010. -368 с.

32. Посохина О.В., Смирнова А.Ю. Монреальская шкала оценки когнитивных функций // Здоров'я України. – 2011. – № 1. – С. 44–45.

33. Розрахунок якісної оцінки тесту шестихвилинної ходьби у дітей Н.Івасик – 2016 Сучасні тенденції у практиці і освіті з фізичної терапії. – 2016, Режим доступу : <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/6579>

34. Слободян Л.М., Діагностика захворювань та реабілітація дітей / Л.М.Слободян, В.Ф. Лобода, Н.Б. Процайло – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 614 с.

35. Тесты и шкалы в неврологии: руководство для врачей / под ред. проф. А.С. Кадыкова, Л.С. Манвелова. – М.: МЕДпресс-информ, 2015. – 224 с.

Електронні ресурси:

<http://www.pubmed.com>

<https://www.pedro.org.au/>

<http://www.cochranelibrary.com/>

<http://www.clinicalevidence.com>

<http://www.nice.org.uk>

<http://physrehab.org.ua/uk/home/>